«ԱՐԱՐԱՏ»

Հրատարակության տարեկան գումարը.
Ամբողջ տարով 7 ռուբ., կիսով 3½ ռուբ., եռամսյա 2 ռուբ. — Արտասահմանում 40 ֆր., վեցամսյա 20, եռամսյա 10. Ֆրանկով վճարելու դեպքում տարեկան 5 ռուբ., կիսով 2½ ռուբ., եռամսյա 1¼ ռուբ.։ Առանձին համարը 5 կոպ.։ Հին համարը 10 կոպ.։ Ֆրանկով վճարելու դեպքում 15 ֆր.։ Հայտարարությունների համար վճարվում է 1 կոպեկ տողի համար։ Ֆրանկով վճարելու դեպքում 3 ֆր.։ Հրատարակվում է ամեն օր, բացի կիրակի և հոգևոր տոներից։

Հրատարակչատուն «Արարատ»-ի, Ս. Էջմիածին։

Տպագրվում է Ս. Էջմիածնի տպարանում։

ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՅՈՑ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԱՑՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire

PUZANTION

Directeur-Propriétaire
PUZANT KETCHIAN
Bab Ali Djaddessi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՏԱՐԻ ԲԱՑ ՏԱՓԱԼԸ

ՓԱՓԱՂԱԿ ՓԱՓԱՆՑ

Ի Փարիզ ընդհանուր գործակալ մեր պարոն Ա. Ալիշանն է։

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ամբողջ տարով 7 ռուբլի
Կիսով 3½ »
Եռամսյա 1¾ »
Արտասահմանում 40 ֆր.
Վեցամսյա 20 »
Եռամսյա 10 »

Ֆրանկով վճարելու դեպքում տարեկան 5 ռուբլի, կիսով 2½ ռուբլի, եռամսյա 1¼ ռուբլի։

Առանձին համարը 5 կոպ.։ Հին համարը 10 կոպ.։

Հայտարարությունների համար վճարվում է 1 կոպեկ տողի համար։ Ֆրանկով վճարելու դեպքում 3 ֆր.։

Հրատարակվում է ամեն օր, բացի կիրակի և հոգևոր տոներից։

Հրատարակչատուն «Արարատ»-ի, Ս. Էջմիածին։

Տպագրվում է Ս. Էջմիածնի տպարանում։

Ա. տարի թիւ 212 — Ի. Պետերբուրգ, Մարտ 11/23, 1897 — 23 Դեկտեմբեր 1313 — 11 Յունուար 1313 — Ա. տարի թիւ 212

ՊՈՒՐԳԱՏԱՍԱՆԻՔ

Ի. Ծախքը տպագրության տարեկան 1813 ռուբլի։ Տպագրվել է 1200 թերթ։ Ուրեմն մի թերթի տպագրության ծախքը 1½ կոպեկ։ Ուրեմն նստում է թե՛ տպագրության ծախքը և թե՛ թղթի գինը 3-4 կոպեկ։ Ընդունելի գին։ Ուրեմն ինչո՞ւ չենք տպագրում 5000 թերթ։ Ինչո՞ւ ենք ուզում ծախել 1200

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի՞նչ է ազգությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ծագումը։ Ի՞նչ է ազգությունների զարգացումը։ Ի՞նչ է ազգությունների ապագան։ Ի՞նչ է ազգությունների միությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընկերությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանիքը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան կյանքը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան սովորությունները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հագուստը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան կերակուրները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան խմիչքները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան տները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան կահավորանքը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան զբաղմունքները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան զվարճությունները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան տոները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան սգո սովորությունները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հարսանիքները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան մանկությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան պատանեկությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան երիտասարդությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան ծերությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան մահը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հոգեհանգստյան արարողությունները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հիշատակները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան ավանդությունները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան առասպելները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հեքիաթները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան առակները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան ասացվածքները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան հանելուկները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան խաղերը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան պարերը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան երգերը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան նվագարանները։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան նկարչությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան քանդակագործությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան ճարտարապետությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան գրականությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան լեզուն։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան կրոնը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան բարոյականությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան իրավունքը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան պետությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան միությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան ընկերությունը։ Ի՞նչ է ազգությունների ընտանեկան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

COMPAGNIE ROSSIA ST-PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA ST-PÉTERSBOURG

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. իրատեով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Ռեթերսպուրկ Ընկերութեան ազարակը, Մեծ Մորքսիա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղը ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՆ. — ՓՈՒՆԴՐՈՒԽԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթ	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ա. ՀՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաֆէյն վրայ (Հին Մափսոպօն պէղը)

Ընդհ. Դործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՈՏՕՐ ՐԻՒԲՒԼՆ

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱՆԻՒՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ		ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ	
Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000	Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 7,650,000	Պահեստ	» 104,500,000
Թղթապանակի մէջ	» 69,246,000	Ապահովագրութիւնք	» 250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 17,750,000
Հատուցուած ջնաս	» 176,000,000	Հատուցուած ջնաս	» 65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օամ. Կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՕՒԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Գարաքէօյ Եկեղեցւոյ ետին Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ՏԷՒԻՄՐԷՆՃԻԵԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

15 սէնէֆէն պէրու Ա.յազմա Գարուսըտտա 510 նումէրօլը էտավաթը ինչայիէ մաղազասըտտա իճրայի մուամէլէ իսէն Տէ.յիրմէնճիեան Թաշճօղլու Գումքանիսաը հալի թէ.մմուզ իպտիտասըտտան իճթիսարըն ֆէգսի չիրքէթ իճթիկէրինէն մահալլը մէգըիւր հալընդը Տէ.յիրմէնճիեան Պաղտասար էֆ. վէ մահտուսը գիյէ իտարէլէրինէ օլտուղու միւհէթէրէմ միւչթէրիկէրէ իլան օլունուր։

THE
LANCASHIRE INSURANCE COMPANY
ՀԻՄՆԵԱԼ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱԳԻՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ԹԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,511,280 »
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնն, ամէն տեսակ քարի ու փայտաչէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ ալ., յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։
ԿԵՆԱՆԻ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնն յոյժ բարձր ապահովով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներն, ամրողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։
Նոր հանուածի պայմանագրութիւնն պէսակ։
Տիւղէրական ապահովագիր անթերթէլի։
Առաջնի և ճոխման և ղահաց մասնաւոր ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar and Co.) Պանա Սելլէր և Ընկ. Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱԻՐ

ընդ դէմ Հրվ. կ. ՊՈԼՍՈՑ եւ ՕՏԵԱՑԻ

Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս
Ալպանս	1069	Տօմինս	937	Իտանս	5540	Բօյս	510
Ալէքսիս	3607	Տուբս	2383	Ճիւնս	1080	Րիալթս	2229
Անճէլս	1541	Տրաքս	1713	Բլէյս	1053	Րինալտս	1663
Արիսդս	2377	Տիւամս	504	Բօլբինս	2307	Րօլլս	1613
Պասանս	1822	Էպլրս	2464	Բօնֆս	1700	Րօմէս	1789
Պօրտինս	1264	Էլտօրատս	1520	Լէս	1053	Րօզարիս	1862
Պրավս	1076	Էրատս	1481	Լէբրանդս	2271	Սաքֆս	1113
Պրիւնս	841	Ֆիտս	954	Լիվիրնս	1643	Ցերքիս	1735
Պըֆֆալս	4431	Ֆինլանտ	1828	Լօրէնցս	3191	Սիլվիս	1193
Գէյրս	1671	Ֆլամինկս	849	Մարմս	724	Սքէրս	1200
Գալբրաս	1337	Ֆրանսիսքս	4582	Մարինկս	2273	Թասս	1328
Գամէս	1244	Կալիէս	3060	Մարդէլլս	3709	Թ. Ռոիլըն	1546
Գաղս	1094	Կրդանս	1243	Միքսաս	3357	Թօքիս	3827
Զիբաիս	2729	Կօզս	1011	Միլս	1057	Թօլէս	1470
Սիսէրս	1834	Կրօանս	1695	Մոնդէպէլլս	1735	Թօրբիս	487
Գլիս	2697	Հիրս	775	Մարիլլս	2410	Ուրպինս	2429
Գօլօրատս	4235	Հիտալկս	1581	Նէրս	1083	Վատքս	1914
Գոմս	1497	Հինտու	3720	Օհիս	4100	Վօլս	1289
Գօնկս	2906	Հօրտիս	3600	Օնթարիս	4036	Վօլթուրնս	2396
Գօրտս	895	Հումպէր	596	Օրնտս	1535	Եէտս	1850
Տիտս	4811	Իակս	2354	Բալէբմս	1637	Զէրս	1200

Տօրս չոգենաւը, նաւապետ Մաքքրլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։
Իսկ չոգենաւը, նաւապետ Ուսդրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։
Լօրենցս չոգենաւը, նաւապետ Ռէյս, ընդհ. վաճառքով կ'բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 22ին պիտի մեկնի ուղղակի Պէկս գալու համար։
Դիմել առ գործակատարն ՀՈՒՆ ԵՒՏ ՐԻՉՕ.
Քիւ 17–18, Բիւրհան Մէհմէտ խան, Ղալաթիա

ԼՕՆՏՈՆ ԵԻ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862 ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. Ո.
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՈՒՕԼԴԸՐ ՃԻՆՃԻԼ
Հէլլէկեան, Թ. 2–3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա
Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։
ԲՆԱԿ ԹԻՒՏՕՐ ՍՔԷՆԱՆՒ

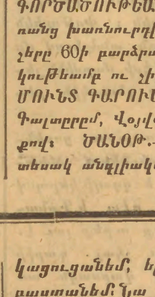

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ–ՈՑԺ–ԿՈՐՈՎ

ՅՈՍՅՈՏԻՆ ՏՓԴ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՅՈՍՅՈՏՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆ է ընդհանրապէս ուժգնութիւն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վատնում կորուստ, եւ այժմու կորուստին յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։ Կը բուժէ գծուարամարսութիւն, չղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան չրջանի խանգարումներ, հիւծութիւն եւ սպառումը. կը կասեցնէ այժմու կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։ Չղային սկարութեանէ առաջ հնար կ'ըլլայ ըսել թէ ուղեղի ուժգնութիւնն անմիջական եւ միայուն է։ Մէյամտաձութեան պատանիչը կ'անհետանայ հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՓԴ. ԼԱԼՈՐԻ ՅՈՍՅՈՏԻՆԸ չղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կը տանդէ, արեան մէջ մուծանելով էլեկտրական սարքը, ֆոսֆոր, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կորովը կը կենդանացնէ մարդկային գլուխեան մէջ, մարմնոյն եւ մաքին տալով առոյգ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և զոհունակութեամբ։ Ախորժահաճ է, կը դալ և կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր այժ մը կուտայ ուղեղին, չղային գրաբիհան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մասնաւոր կարողութեանց չատնութեամբ և բարօրութեան զգացմամբ որ վարժութիւնն հիւանդը չատնոյ կը կարծնցնէ։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, սրտրոմային հրաչալի կերպով կ'աւելնայ։ Ազիք կանոնաւորապէս կը գործէն։ Դէմքը կը սկսի լենալ, չրթունքը կը գունաւորին, աչքը չողալն, մարմնը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մաղերն այժ կը սանանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տ.քդ. Լալորի ՅՈՍՓՈՏԻՆԸ պարունակեալ է ամէն չիչերուն մէջ օրք բրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս գեղին չայղողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա–Շիչլիի թրամվէյներու կայարանը, թիւ 95 եւ 97։

ՐԷՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՐԷՍԻՖԻՔ

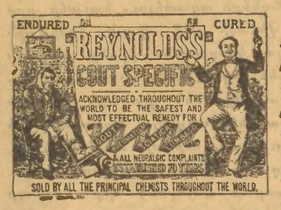

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր չղային ցաւերը։ Աչխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ թժիչկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյլի կը գրէ.։ «Իմ մը առեն ՐԷյնօլտի կոմթ ՍՐԷՔՍԻՖԻՔԻՐ առաի հիւանդներուս եւ կը փոխարէ ըսել որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասի չատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀԻԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱՏՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պառկելէ անմիջապէս առաջ ու առնց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիչերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու չիչերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցիչն՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱՆի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, երեքպէտ Գալաթրըմ, Վօյվօտա, Կալաթա–Շիչլիի թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ՇԱՆՕԹ.—Մոդ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

«ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՇՏՕՆԵՐԸ

1. Զատուած ձեռագիրներն ետ չեն տրուիր։ — 2. Յանուն լրագրին Ընկերագրեր, Փոխանակագրեր, Նամակատան դրամաթուղթեր, Չեքեր, եւն. վաւերական են՝ լրագրոյն արտօնատէրին ստորագրութիւնը կրելու պայմանաւ միայն։ —3. Յանձնգիներըն Թուրքիոյ համար արձաթ մէջճիւի և արտասահմանի համար ֆր.ի հաշիւով են, մէջճիւր 20, ռանկին 108 դրուչէն։ — 4. Թղթատարի ծախքը մեր վրայ է, բայց իւրաքանչիւր ծախքէն։ —5. Թղթատարի ծախքն իր վրայ առնլով «Բիւզանդիոն» այնքան մեծ զոհողութիւն մը կրած է արդէն որ զեղչուած բաժանորդի առաջարկներ անընդունելի են։ —6. Անհն գաւառացի ազդային որ ինքզինք թերթին խմբագրութեան ծանօթացնելէ ետքն իր բնակած քաղաքին, գիւղախմբին կամ գաւառին ազգային, կրթական կամ տնտեսական իրողութիւններուն, զէպքերուն և հանգամանքներուն վրայ ամիսի մը չափ ճչգրիտ և ամիսի տեղեկութիւն հաղորդէ, իրաւունք ունի թերթին թղթակիցը նկատելու, տարեկան թերթ մը ստանալու, և յատկիկային գրասկան վճարումներու մէջ, եթէ իր նամակներն նաև գրական արժանիք ունին։

ՄԵՐ ԴՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԷՆ կ'ինդրենք որ երբ գրութիւն մը չանձնեն իրենց՝ մեր հասցէին ուղղուած, իրենց կողմէ չխոստանան հրատարակութիւնը ապիկա ո՛չ իսկ մեզմէ կախում ունի չատ անգամ։ Մեր Գործակալներէն ընդունուած և հրատարակութիւն խոստացուած կարգ մը գրութիւնք անտիպ մնացած են, որուն համար չա՛ս կ'ըսենք։ Բայց և ո՛չ իսկ թերթին տէրն ինքն իրեն իրաւունք կ'վերագրէ թերթն սատր անոր խմբիրք գործելք ընելու։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻԶԱՆԴ ՐԼՉԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ», ՕՐԱԳՐՈՒԹ Կ. Պոլիս, ՆՕ 38, Պապը Ալի Ճապոխ

(31)

ԹՆԵՐՕՆ «ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՏՄՈՒՔՆԵՐԸ

ՏՈՒՔՈՒՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

—Բայց սիրած է զՀեղ, կը սիրէ կաթոգին, գոչից Թալվան, այս խոստովանութենէն չափազանց յուզուած։

—Ա՛յո՛, սիրոյս վրայ խօսինք, կրկնեց Բանչիգա բարկութեամբ։ Ի՞նչ բան սիրեց իմ վրայ. մարմինս։ Միսս միայն տնտեց։ Չիս վայելելու հաճոյքը միայն տեսաւ, վասն զի դիղեղիկ, երիտասարդ էի։ Իբրև նիւթապաշտ, իր տարփանքը նիւթին համար միայն եղաւ, և իր ցանկութենէն ունելի գոհիկ, անարդ, նախատական բան չկայ։ Չիս նուաստացուց մինչեւ ափիկի մը կարգը, զոր կը վարձէր երբ զգայարանքներէն մղուելը ընդհանրէս ոչ միայն ուղեց մասնակցիլ, երազներէս ոչ մին ուղեց գոհացնել, ամէն տեսլական բան մերժեց։ Իրեն կին մը պէտք էր, ինչպես պէտք է ճաշել, այս այսպէս է, և գիս առաւ։ Լաւ ուրեմն, ապաստամբեցուց գիս, զզուեցուց գիս, և ահա ինչո՛ւ համար կը կզմնեմ, ո՛չ թէ ըստ դիպաց, այլ խորհրդածութեամբ, ո՛չ թէ գիս պաշտպանելու, այլ զայն ամբաստանելու համար թէ ինքն է այս ամենուն պատճառը։

Պահ մը լռութիւն տիրեց։ Կատրը միայ կ'երթար, բայց ո՛չ ինք և ո՛չ Թալվան ուշադրութիւն կ'ընէին իրենց անցած ճամբուն։ Փոխանակուած խօսքերուն կարեւորութիւնն երկուքին ալ ուշադրութիւնն առինքն ձգած էր։ Թալվան սարսափահար եղած էր իր լսածէն։ Երբեք մտքէն չէր անցուցած թէ Բանչիգա բարկութենէն այսքան բարկ խոր մ'ունէր յինքն։ Քալ կ'զգար թէ անոր յառաջ բերած փաստերը դիւրաւ հերքելի էին, բայց միանգամայն կ'ըմբռնէր այն աւերուհները զորս դեռատի կնոջ մտքին մէջ գործած էին Ռամսլի տեսութիւնք ու կարծիքներն։ Եւ իր ոգևմտութեամբ հոգի կուտար իր բարեկամին դառը յաղող վիճակի մէջ տեսնելու համար, առանց կարենալ ուրանալու թէ գործած էր այն ամէն անխոհեմութիւններն և յանցանքներն որք յառաջ պիտի բերէին աղէտքը։

Քանի քանի անգամներ վիճած էր անոր հետ թէ նիւթապաշտութիւնը քանդիչ ազդեցութիւն կ'ընէ կոմսանց մտքին վրայ։ Քանի որ մարդկութեան համար ամէն ինչ պարփակուած էր ծննդեան և մահուան անձուկ սահմաններուն միջեւ, քանի որ կեանքն վերջ մարդս բան մը յաւերժ չէր, տարապայման հաճոյքէն զատ ուրիչ նպատակ մը կա՞ր այս աչխարհիս մէջ։ Կեանքին նշանաբանը պիտի ըլլար «վայելել»։ Ա.յլ ևս խնդիր չէր ըլլար ո՛չ պարտականութեան և ո՛չ զոհողութեան։ Ինչ որ անմիջական ու իրական գոհացում չէր ընծայեր՝ խաբէութիւն էր միայն։ Եւ սոսր ծայրը կը յանդէր մարդուս բարոյականին կատարեալ սկարացման, այն սիրուն ազատամտութեան որ սոսկալին բնազդի մը պարզ գոհացումը կ'ընէ չնութիւնը։

Դեռատի կինը՝ կորզեց զայն իր մտախոհութենէն, ըսելով անոր.

—Սակայն մի՛ երեւիր կարծէք թէ ինձմէ մեղադրանքէ ազատ կը կացուցանեմ, եթէ ամուսինս կ'ամբաստանեմ նա չէ ըրած բան մը որ զիս իրեն կապէ անխզելի կապով։ Երիտասարդութեանս սուրբ հաւատքը քանդելու փորձ փորձեց, բայց չյաղթեցաւ։ Կը հաւատամ ազնուական ու արդար Աստուծոյ մը որ մեղքերը կ'արգիլէ և զանոնք կը պատժէ։ Ուստի դիտեմ թէ յանցաւոր եմ և ասոր համար չարաչար կը տառապիմ։ Կրից յաղխտակութեան մը ենթակայ եղայ, վասն զի իմ յատուկ սկարութենաս դէմ չը պայպանուեցայ, բայց դիս կ'անիծեմ սկարանալուս համար և գիտեմ թէ հարկ պիտի ըլլայ ինձ քաւել։

Այս բառերուն վրայ Թալվան գլուխը վեր առաւ։

—Եւ ի՞նչպէս պիտի քաւէք։

—Ի՛նչ ապաքէն անկմանս զգացումը տանջանք մը պիտի ըլլայ ինձ համար։ Եթէ յանցանքիս վրայ դառնապէս չզղջայի, կը կարծէ՞ք որ սաստիկ ամբաստանէի ամուսինս թէ չէ ըրած բան մը որ կարենար արգիլել զիս՝ այդ յանցանքը գործելէ։ Բայց այս չէ ամէնն։ Հաւատքիս անկեղծութիւնը պահած եմ, և կը զղամ պատժոյն վրայ խորհելով։ Օր մը պիտի պարտաւորուիմ ահարկու համարներ տալ։

—Ուրեմն, եթէ այդքան սաստիկ կը զղջաք ձեր յանցանքին վրայ, պղ ևս անոր մէջ չեյնելու ուրոշում տուած ըլլալու էք։

Բոնչիգայի դէմքը մեծ վհատութիւն ցոյց տուաւ, ձեռքերը չարժեցան գողտար։

—Ի՞նչ բան կը խնդրէք ինէ, այդպէս։

Թալվան խոտիւ անոր երեսը նայեցաւ և հաստատ ձայնով.

—Ա.յլեւս երբեք չտեսնել զմ'ինձզէլ։

Բոնչիգա տկար ձայնով մը պատասխանեց։

—Ձգող քաղութիւնը պիտի ուենա՞մ։

—Հարկ պիտի ըլլար որ ունենաք։

—Եթէ ձեր պահանջն իմ կարողութենէս մ'ը է։ Դադարար անգամ չունիք թէ ո՞րպիսի աղդեցութիւն ունի վրաս։ Մաքիս վրայ տիրած է բարոյապէս, անձիս լիազօր տէրն է։ Մ'իաքս իր մտքին հետ նոյնացած է և սիրտս կը պատասխանէ իր ձայնին, ինչպէս ծառայ մը՝ իր տիրոջ։ Ինչ որ նա կ'ուզէ, ինչ որ նա կը բաղձայ, ի՛նչ բանի որ կը ցանկայ, իմ ալ երազս, բաղձանքս, ցանկութիւնս է։ Ես իր ձնձին մէկ արձագանգն եմ։ Միւնոյն ճաշակը, միեւնոյն համակրութիւնը, միեւնոյն հաւատքն ունինք։ Եւ երբեք կին մը չէ տանջուած մարդու մը վերաբերելու համար, որքան ես տեղծուած եմ իրեն ըլլալու համար։ Ուրմէ հետէ իրեն հանդիպեցայ առաջին անգամ, մեր երկու բնաւորութեանց այս համաձայնութեան տարտամ գաղափարն ունեցայ, և բնազդմամբ, իրմէ կը հեռանայի, ամէն բան կ'ընէի զինքն ինէ հեռացընելու համար։ կասքէս անկախ կամք մը միացուց զմեզ։ Մէկ վայրկենի մէջ, մեր հոգիները միբար ճանչցան և իրարու գիմեցին։ Ամէն ինչ մոռցայ, ուրիսպրուժեցայ։ Ա.յլ ևս իմ անձս չեմ զգար, անոր անձը կ'զգայի յիս, և չեմ հասկնար թէ ինչ միջոցով կարող էի գիմադրել։ Ի՞նչպէս կ'ուզէք որ այսուհետեւ ուելի քալ ըլլալու խոստում տամ ձեզ։

—Զգուշացէ՛ք, գոչից Թալվան այս սիրավառ յայտարարութեան վրայ սրամտելով, եթէ անկէ հեռանալու այժ չունիք, ես զայն ձեռ նեալու ոյժն ունիմ. Բաղդատեցնել հեռացնելու այժն ունիմ. Բաղդատեցնել թեամբ խօսեցայ ձեզ, վասն զի ձեզ համար ունիմ հօր մը ճչմարիտ սէրն իր աղջկան համար, բայց կը տեսկամ ձեր յանցանքէն, և անոր չարդունակութեան հանգուժքը կը նշանակէ մեզսակից ըլլալ։

(Շարա–նակելի)

Թարգմ. Բ. Մ. ՊՕՉԱՆԵԱՆ